

РЕШЕНИЕ

№ 398

гр. София, 29.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седемнадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000501023 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на Х. С. Б., Х. Ю. И., Б. И. И. и Г. Ю. И. срещу решение № 262869/05.05.2021г. на СГС, ГО, 26 състав, постановено по гр.д. № 5677/19г. в частта, в която са отхвърлени искове им по чл.49 от ЗЗД за неимуществени вреди до пълните предявени размери.

Срещу същия съдебен акт е постъпила въззивна жалба от Община Варна в частта, в която срещу нея са уважени искове с правно основание чл.49 от ЗЗД за неимуществени вреди, както и в частта, в която са отхвърлени исковете по отношение на Областен управител на област Варна/ Областна администрация Варна/ и МРРБ.

Жалбоподателите- ищци твърдят, че в атакуваната от тях част съдебният акт е постановен в нарушение на материалния и процесуалния закон и е необоснован. Съдът правилно е приел, че исковете са доказани по основание срещу община Варна, но неправилно е ценил доказателствата и доводите на страните и не е разгледал в пълнота аргументите за основателност на претенциите им за неимуществени вреди. Съдът не е обсъдил как смъртта на техния близък им се е отразила, че тя е оставила негативен отпечатък върху целият им живот. Не е взел предвид, че

починалият е бил глава на семейството, че те осъзнават и страдат от факта, че завинаги са лишени от неговата любов и подкрепа. Съдът е приел, че те са претърпели изключителни по обем неимуществени вреди и продължават да търпят такива, но при определяне на конкретния размер на обезщетението е нарушил чл.52 от ЗЗД. Решението е постановено в отклонение на ППВС № 4/68г.

Затова молят въззивния съд да отмени решението на СГС в атакуваната от тях част и да постанови друго, с което да уважи жалбата им .

Жалбоподателят община Варна поддържа, че в обжалваната от него част първоинстанционното решение е неправилно и незаконосъобразно. Излага, че фактът, че в края на втората половина на 19.06.2014г. са започнали и продължили през нощта срещу 20.06.2014г. интензивни валежи в района на кв. Аспарухово, довели до бедствено положение, сам по себе си не е достатъчен, за да обоснове основателност на търсената деликтна отговорност от общината. В отговор на въпрос 21 техническата експертиза е посочила, че падналите валежи на 19.06.2014г. са от извънреден характер и не е било възможно да бъдат прогнозирани, както и да бъдат взети мерки за предотвратяването им. Поддържа, че приливната вълна е прииждала откъм гората, поради което причината не е било самото дърво между улиците „Ясен“ и „Калач“, в територията на горския фонд, която е извън зоната на отговорност на общината. Почистването на дъретата в горските територии и на тяхната проводимост, с оглед поемане и провеждане на високи води, не е дейност, чието извършване е отговорност на общината. Комплексната техническа експертиза установява, че от горския фонд са се свлекли голямо количество земна маса, дървета и клони, което не изключва отговорността на Областна администрация Варна и МРРБ. За да се възложи, цялата отговорност на община Варна, вмененото деяние- непочистено дърво между улиците „Ясен“ и „Калач“ е това условие, което с вътрешна необходимост е предизвикало настъпването на отрицателни последици в сферата на ищците и без което вредите не биха настъпили. Жалбоподателят счита, че основната причина за приливането на вълна не е дървото между улиците „Ясен“ и „Калач“. За да отговори Община Варна за претърпените вреди те следва обективно, необходимо и закономерно да произтичат от вмененото й деяние и да не бъдат негово случайно следствие. За да има причинна връзка вредите трябва

да са последица от непозволеното увреждане. Вредите са настъпили от съвкупното действие на множество рискови фактори, едни от които са липсата на реално извършвани дейности по превенция и поддръжка на проводимостта на дерето в зоната на горския участък, в това число изсичане на дървета и създаване на условия за активизиране на ерозионни и свлачищни процеси. По делото е установено безспорно, че къщата, в която е починал Ю. Б. е била построена в средата на дерето и е била изградена незаконно, което изключва отговорността на община Варна. Претендирания размер на обезщетения за неимуществени вреди е прекомерно завишен.

За това моли въззивния съд да отмени първоинстанционното решение в частта, в която предявените иски срещу Община Варна по чл.49 от ЗЗД са уважени и вместо това да ги отхвърли или да намали присъдените обезщетения. Моли да се отмени решението в частта, в която предявените иски са отхвърлени по отношение на Областна администрация Варна и МРРБ.

В депозираните писмени отговори и в съдебно заседание чрез процесуалния си представител Х. С. Б., Х. Ю. И., Б. И. И. и Г. Ю. И. оспорват въззивната жалба на Община Варна като я считат за неоснователна.

Община Варна не е взела становище по жалбата на ищите.

В депозиран писмен отговор МРРБ оспорва жалбата, подадена от Община Варна. Счита я за недопустима поради липса на правен интерес. Излага, че община Варна като ответник може да обжалва отхвърлянето на иск срещу друг ответник само по отношение наличието на предпоставките за солидарно осъждане. Такива твърдения във въззивната жалба на общината няма. Ако се приеме, че жалбата е допустима, то тя е неоснователна.

Постъпил е отговор по въззивната жалба на община Варна от Областния управител на област Варна. Твърди, че тя е недопустима, а при условията на евентуалност и неоснователна.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства в първоинстанционното и възивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

СГС е сезиран с иски по чл.49 от ЗЗД. В исковата молба ищите Х. С. Б., Х. Ю. И., Б. И. И. и Г. Ю. И. твърдят, че на 19.06.2014г. в гр. Варна,

поради води, които не е имало къде да се оттекат безопасно, е бил наводнен кв. Аспарухов. Образува се е огромна приливна вълна, която за изключително кратко време е заляла множество жилищни постройки в квартала. Това събитие и последиците от него са били непредвидими и неизбежни за жителите му. В пряка причинна връзка с това събитие са починали 13 човека, сред които и Ю. И. Б.- съпруг на Х. Б. и баща на останалите трима ищци. Във връзка със станалото е налице приключило ДП № 364/14 по описа на 4то РУП към ОД на МВР Варна, преобразувано като ДП №94/16г. на ОСЛО-ОП- Варна. Причините за настъпилото събитие са комплексни и се дължат на пропуски от страна на компетентните органи МРРБ, Областна администрация Варна и Община Варна. Съгласно чл.6 от ЗЗБ планирането и превенцията за намаляване на риска от бедствия се извършва на национално ниво, областно и общинско ниво. И тримата ответници не са изпълнили в цялост задълженията си по ЗЗБ, ЗВ в частта, отнасяща се както до превенцията, така и до задълженията по време на бедствия. МРРБ не е изпълнило задълженията за адекватна оценка и картографиране на геоложкия риск на територията на гр. Варна. Тежестта на наводнението е обусловена и от протеклите по време на валежа свлачищни процеси, които попадат в предмета на геоложкия риск. Ищците твърдят, че към датата на събитието не е имало адекватни противосвлачищни и водоотвеждащи хидротехнически съоръжения и приложени мерки за превенция в рамките на гр. Варна и извън него, така и на Областната администрация Варна, която е отговорна за подпомагане на контрола, осъществяван от държавата. Твърдят, че към 19.06.2014г. наличните канали и дерета, които следва да служат за отводняване не са били почиствани от 2011г. в урбанизираната им част, тъй като община Варна не е провеждала нужните процедури за възлагане на обществени поръчки. Каналите и деретата не са били почиствани и в неурбанизираната им част. В самите дерета е имало незаконни постройки, които Община Варна не е премахнала своевременно, както я задължава законът. Те са влошили значително защитните функции на деретата. Ищците твърдят, че към датата на събитието е имало продължителна и неконтролируема незаконна сеч от прилежащите горски масиви и неправномерно изхвърляне на отпадъци в деретата, което община Варна и Областната администрация Варна не са контролирали. Валежите са продължили няколко дни и бедствието е било лесно

предвидимо, но затова населението не е било уведомено своевременно нито от Община Варна нито от Областна администрация Варна. Съгласно чл.140, ал.2 от ЗВ контролът по изпълнение на дейностите по чл.138, ал.4, т.1 се извършват от МЗХГ и МРРБ или от оправомощените длъжностни лица. Съгласно ЗВ публична държавна собственост са системите и съоръженията за предпазване от вредно въздействие на водите- защитни диги, корекции на реки и отводнителни системи, с изключение на тези, които са публична общинска собственост. Съгласно чл. 31, ал.1, т.3 от Закона за администрацията, областният управител отговаря за опазването и защитата на държавната собственост на територията на областта, а съгласно т.9 – организира и ръководи дейностите по защита на населението, културните и материални ценности, околната среда при бедствия. Държавата собственик е длъжна да осъществи дейностите по чл.139, ал.1 и ал.2 от ЗВ, а на областния управител, като управител по закон, е възложено организирането, провеждането и координиране на дейностите по чл.138, ал.4 от ЗВ. Съгласно чл.57 от ЗАдм. Областната администрация подпомага областния управител в осъществяване на неговите правомощия. Описаните бездействия на ответниците във връзка с неизпълнение на задължението им за разчистване и поддръжка на дерето в урбанизираната и неурбанизираната му част, както и за изграждането и поддръжка на противосвлачищни и водоотвеждащи хидротехнически съоръжения са довели като пряка и непосредствена последица настъпването на вредите за ищците. Ищците се позовават на неизпълнение на задълженията на ответниците, произтичащи от чл.2 във вр. с чл.1, ал.2, т.2, и т.4 от Наредба за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на исквете от бедствия. Твърдят неизпълнение на задълженията им по чл.19, ал.1 от ЗЗБ и чл.138, ал.4, т.1 от ЗВ. Затова ищците молят съда да осъди ответниците Областен управител на област Варна/ Областна администрация Варна/, Община Варна и МРРБ да им заплатят солидарно обезщетение за неимуществени вреди в размер на 200 000 лв. за Х. Б. и по 150 000 лв. за всеки един от останалите ищци, в едно със законната лихва от 19.06.2014г. до окончателното изплащане на сумите. Ако съдът приеме, че ответниците не отговаря солидарно, то предпочитан ответник е Община Варна, първи евентуален ответник е Областен управител на областна администрация Варна, а втори по ред евентуален ответник е МРРБ. Претендират разноски.

Ответникът Община Врана в депозиран писмен отговор в срок оспорва исквете. Излага, че фактът, че в края на втората половина на 19.06.2014г. са започнали и продължили през нощта срещу 20.06.2014г. интензивни валежи в района на кв. Аспарухово, довели до бедствено положение, сам по себе си не е достатъчен, за да обоснове основателност на търсената деликтна отговорност от общината. Поддържа, че приливната вълна е прииждала откъм гората, поради което причината не е било самото дърво между улиците „Ясен“ и „Калач“, а в територията на горския фонд, която е извън зоната на отговорност на общината. Почистването на дъретата в горските територии и на тяхната проводимост с оглед поемане и провеждане на високи води, не е дейност, чието извършване е отговорност на общината. За да се възложи, цялата отговорност на община Варна, вмененото деяние- непочистено дърво между улиците „Ясен“ и „Калач“ е това условие, което с вътрешна необходимост е предизвикало настъпването на отрицателни последици в сферата на ищите и без което вредите не биха настъпили. Основната причина за приливната вълна не е дъретата между улиците „Ясен“ и „Калач“. За да отговоря Община за претърпените вреди следва обективно, необходимо и закономерно да произтичат от вмененото й деяние и да не бъдат негово случайно следствие. За да има причинна връзка вредите трябва да са последица от непозволеното увреждане. За да се ангажира отговорността на Община Варна трябва да са налице предпоставките по чл.49 от ЗЗД. Не оспорва, че на 19.06.2014г. поради падналите обилни валежи на територията на кв. Апарухово е имало наводнение. Не оспорва, че смъртта на Ю. И. Б. е настъпила вследствие удавяне. Счита, че смъртта не е в причинна връзка от твърдяното бездействие на Община Варна.

В депозиран писмен отговор в срок МРРБ оспорва исквете като ги счита за неоснователни. Счита, че не са налице предпоставките на чл.49 от ЗЗД за ангажиране на отговорността му. Сочи, че чл.6а от ЗЗБ е влязъл в сила от 05.07.2016г., т.е. след наводнението на 19.06.2014г. Поддържа, че задължението за почистване и поддържане на проводимостта на водностопански системи / дъретата в урбанизираните територии са такива/ е на кмета на съответната община. В действащия кадастрален план, одобрен със заповед № РД-18-73/23.0-6.2008г. процесното дърво в кв. Аспарухово, гр. Варна с идентификатор 10135.5506.229 е записано като публична общинска собственост, поради което техническата му поддръжка и задължение за

осигуряване на проводимостта му е от компетентността на община Варна. Дейностите по чл.140 от ЗВ в границите на урбанизираните територии се осъществяват от кмета на общината, а когато се почистват речни легла извън тях, тези дейности се организират и координират от съответния областен управител. Сочи, че основната дейност на министерството според чл.95, ал.2 от ЗУТ е да поддържа регистър на свлачищата в района чрез „Геозащита“ ЕООД- гр. Варна. В рамките на сключен договор между МРРБ и това дружество и заповед на кмета на община Варна от 05.03.2013г. е назначена експертна техническа комисия за установяване на причините за възникналите деформации по изградените в района сгради и е изготвено становище за геодинамичното състояние на територията с препоръки за последващи действия и технически решения. Основната причина за активизиране на свлачищните процеси е преовлажняване на насипни земни маси от повърхностни води или води с неизяснен произход. Съгласно ЗВ, ЗМСМА и ЗОБС задължението за благоустрояване на територията в това число и разчистване на дерето от битови и строителни отпадъци и осигуряване на нормалния му отток, обозначавање на територията, разчистване на улицата е на община Варна. Наводнението в кв. Аспарухово е настъпило в следствие на стихийно бедствие, определено като непреодолима сила и което не е могло да бъде предвидено. Настъпилите от него вреди не са в причинна връзка от извършена или неизвършена работа на служители на МРРБ, община Варна и областна администрация Варна. Счита, че в тежест на ищите е да докажат твърденията в исковата молба относно тяхното физическо и психическо състояние, да установяват търпените от тях неимуществени вреди. Счита, че разпоредбата на чл.53 от ЗЗД е неприложима.

В депозиран писмен отговор в срока по чл.131 от ГПК Областния управител на област с административен център Варна е заявила становище, че исковете срещу нея са недопустими. Счита ги и за неоснователни като твърди, че наводнението в кв. Аспарухово е вследствие на природно стихийно бедствие, непреодолима сила. Областната администрация няма задължение съобразно действащото законодателство към момента на възникване на събитието да организира обучение на населението за реакция при бедствия. Соци, че отговорността за поддръжката и ремонтно-възстановителните работи по проводимостта на процесното дере е за община

Варна.

Не се спори, че на 19.06.2014г. в кв. Аспарухово, гр. Варна е настъпило наводнение, както и че Ю. И. Б. е починал на същата датата от удавяне.

Не е спорно, че със заповед № 2068/20.06.2014г. на кмета на община Варна е обявено бедствено положение на територията на район „Аспарухово“ с определен обхват, посочен в заповедта.

Безспорно е, а и от приетото удостоверение за наследници от 08.07.2014г. е ищците са законни наследници на починалия Ю. И. Б..

Към исковата молба са представени протоколи за оглед на местопроизшествието от 19.06. и 20.06.2014г., придружени с фотоалбуми, информация от НИМХ при БАН за метеорологичната прогноза за 18.06. и 19.06.2014г., писмо от 10.06.2014г. от кмета на район Аспарухово- община Варна, от което се установява, че до 2011г. са се почиствали замърсените участъци от дерето по ул. „****“, съставляващо част от Западен охранителен канал. През следващите 2012г. и 2013г. община Варна не е провеждала тръжни процедури за възлагане на почистването на канали и дерета.

Приети си и други писмени доказателства с оглед твърденията на ищците.

Към исковата молба са представени част техническа от комплексна техническа експертиза и ситуационна експертиза, изготвени за нуждите на досъдебното производство, които съдът не следва да вземе предвид при постановяване на съдебния акт. Те не са събрани в гражданския процес като доказателства.

Със заповед № РД-14-7706-234/19.06.2014г. на Областния управител на Област Варна е обявено бедствено положение на територията на район Аспарухово, гр. Варна. Към отговора на исковата молба ответникът Областна администрация Варна е представила и други писмени доказателства. Счита, че не следва да обсъжда приложеното копие от документ от стр. 320 до стр.391 от делото на СГС, тъй като няма данни извадка от какъв е това.

Към отговора на исковата молба от МРРБ са представени писмени доказателства, свързани със свлачищни процеси в кв. Аспарухово, гр. Варна.

Видно от извадка от кадастралния план на гр. Варна и извадка от

кадастралния регистър на недвижимите имоти е, че ПИ 10135.5506.972, област Варна, община Варна, район Аспарухово е публична общинска собственост, и представлява дере с площ от 6823 кв.м., урбанизирана територия.

В хода на съдебното дирене е прието заключение на комплексна техническа експертиза, според което падналите валежи на 18. и 19.06.2014г. са значителни по количества. Хидротехническите съоръжения не са с необходимата проводимост. Допуснато е строителство извън установените норми. Не са приложени подробните устройствени планове. Формирала се е висока вълна в дерето. Този значителен обем е съвкупност не само от вода, но и от носените от водното течение земни маси, дървета, битови и строителни отпадъци, които са довели до подприщване на водното течение и намалена водпроводимост в урбанизираната и извън урбанизираната част на дерето.

Съдът възприема заключението като компетентно, безпристрастно, обосновано, основаващо се на научните правила.

В хода на съдебното дирене са събрани гласни доказателства.

Свидетелят З. твърди, че познава ишците от 30 години, тъй като живеят на една улица в кв. „Аспарухово“ във Варна. Той живее на ул. „***“ № ***, а ишците живеят на 150-200м. на същата улица. Знае че Ю. Б. е починал от наводнението през месец юни 2014г. Станало е към 16-17ч. на 14 или 19ти юни. Валял е силен дъжд и е станало голямо наводнение. Ю. Б. е бил много работлив, правел е услуги по къщите, режел е дърва. Жена му е А., децата му са Х., Б., но не си спомня името на другото дете. Те са живеели заедно, когато децата са били малки. Свидетелят ги е виждал постоянно по празниците. Рядко е ходил в дома им. Децата са пораснали. Дъщеря им се е оженила и е отишла да живее по-нагоре по същата улица. Другата им дъщеря е отишла малко по-надалеч, а синът им Х. е живеел заедно с баща си до смъртта му. Когато е станало наводнението 3-4 дни са търсили Ю. Б.. Намерили са го в болницата умрял. След смъртта му е виждал ишците. Било им е много мъчно. Плаче ли са, дъщеря му е изпаднала в безсъзнание. Те са организирали погребението и всички са били на него. След смъртта на Ю. рядко ги вижда, защото и трите деца са в чужбина- в Полша и Германия. Жената на починалия живее в жилището на дъщеря си Б. във ***. Рядко се виждат с нея.

Съдът кредитира показанията на свидетеля като основаващи се на лични впечатления за фактите, които излага.

СГС е уважил исковете за неимуществени вреди частично спрямо община Варна като ги е отхвърлил до пълните им предявени размери .

Отхвърлил ги по отношение на всички ответници за осъждането им солидарно по претенциите. Отхвърлил е исковете спрямо Областна администрация Варна и МРРБ.

Постановено е решение № 260606/17.02.2022г. по чл.247 от ГПК, което е влязло в сила.

Пред настоящата инстанция нови доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане са обективно и субективно съединени искове по чл.49 от ЗЗД.

Въззивния съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по правилността му е обвързан от посоченото в жалбата- чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

В депозираните отговори по жалбата на Община Варна от МРРБ и Областен управител на област с административен център Варна се релевират доводи за недопустимост на същата, тъй като общината не се позовава в нея на наличието на предпоставките за солидарност между тримата ответници. Според приетото в Решение № 134/05.04.2021г. по т.д. № 1538/19г., ВКС, I т.о.: „Съгласно разясненията в мотивите към т. 2 от Тълкувателно решение № 1 от 4.01.2001 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2000 г. на ОСГК на ВКС възможно е предмет на въззивното производство да не бъде само основният спор между насрещните главни страни, а и вътрешните отношения между обикновените другари, който спор е породен от различното решение по делата им. Например при пасивна солидарност на задължението за поправяне на вреди от неколцина - физически или юридически лица, един от ответниците е бил осъден да заплати обезщетение, а по отношение на другия искът е бил отхвърлен. При тази хипотеза осъденият, може да обжалва не уважаването на

иска срещу него, а отхвърлянето му срещу другия ответник с оглед наличието на предпоставките за солидарното им осъждане, без първоинстанционното решение да е обжалвано от ищеца. В този случай във въззивното производство като насрещна страна ще бъде конституиран не само ищецът, но и обикновеният другар.“ В жалбата на община Варна се сочи, че и останалите двама ответници носят отговорност за причинените вреди, поради което следва да се приеме, че той обжалва решението, в частта, в която исковете са отхвърлени срещу МРРБ и Областен управител на област с административен център Варна на основание наличието на предпоставките за солидарното им осъждане. Жалбата на община Варна в тази част е допустима.

Отговорността по чл.49 от ЗЗД е гаранционно – обезпечителна и за да се ангажира трябва да са налице следните предпоставки: деяние- действие или бездействие, то да е противоправно, вреда и тя да е причинена от лице, на което е възложена работата при или по повод на изпълнението ѝ и този, комуто е възложена работата да има вина за причинените вреди. Отговорността по чл.49 от ЗЗД се реализира въз основа на правната норма, чиито фактически състав изисква установяването на определени предпоставки. При осъществяването им се достига до ангажиране на отговорността на възложителя на работата. В случая се претендира ангажиране на отговорността на Областния управител на област с административен център Варна/Областна администрация Варна/ и Община Варна при условията на солидарност. Възложителят може да се освободи от отговорност, ако докаже, че този, комуто е възложена работата не е причинил вреда и действията му не са виновни и противоправни или ако вредата не е причинена при или по повод на възложената работа./ПП на ВС № 7/29.12.1958г./ Ищците, сега ответници по жалбата на община Варна, твърдят, че в резултат на бездействието на последната, както и на МРРБ и Областния управител на област Варна, изразяващо се в неподдържане на Темелково дърво, което задължение произтича от закона, е настъпил процесният инцидент. Възложителят на работата следва да отговаря за виновното неизпълнение на задълженията от страна на лицето, на което тя е възложена. Отговорността по чл.49 от ЗЗД е гаранционно- обезпечителна, тъй като е за чужди виновни действия на лица, на които е възложена определена работа.

За да се приеме дали са налице предпоставките от фактическия състав на чл. 49 от ЗЗД следва да се проведе главно и пълно доказване, че те са се осъществили. Не се спори, че Темелково дере е публична общинска собственост – чл.3, ал.2 от ЗОБС. Разпоредбата на чл.11, ал.1 от ЗОБС предвижда задължение за общината да управлява имотите, които са нейна собственост съобразно закона и грижата на добрия стопанин. Това включва и регламентираното в чл.139, ал.1 и чл.138 ал.4, т.1 от Закона за водите/ЗВ/ редакция ДВ бр.80/14.10.2011г./ задължение за собствениците на диги, дерета и реки да ги поддържат и извършват ремонтно- възстановителни дейности. Те са длъжни да изграждат и поддържат диги, да извършват корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения.

Това е определено от закона като постоянна защита от вредното въздействие на водите. Темелково дере може да бъде определено като воден обект по смисъла на пар.1, т.34 от ДР на ЗВ, тъй като по своите съществени характеристики отговаря на даденото легално определение. В него временно или постоянно има съсредоточаване на води със съответните граници, обем и воден режим в земните недра и в естествено или изкуствено създадени форми на релефа заедно с прилежащите към тях земи. Темелково дере е естествено създадена форма на релефа, имащо отводнителни функции.

На основание чл.154 от ГПК в тежест на ищците е да докажат осъществяването на всички предпоставки от фактическия състав на чл.49 от ЗЗД. В тази връзка е ангажирана комплексна техническа експертиза, която е установила, че в района на гр. Варна са се случвали и преди подобни интензивни валежи като този на 19.06.2014г., поради което последният не е инцидентен. В района на Темелково дере е изграден Западен охранителен канал и водосток под ул. „Перекоп“. Установено е, че дерето, включващо Западен и Източен охранителни канали, е почиствано за последното през май 2011г. До месец юни 2014г. в района са установени и регистрирани четири свлачища като най – близко отстоящото е на ул. „Калач“. Към датата на събитието от 19.06.2014г. геоложкият риск на територията на гр. Варна е адекватно картографиран. На горната дата в дерето се е формирала висока вълна, която е влачила дървета, храсти и битови отпадъци. Проводимостта му е била силно намалена и поради застрояването на коритото в долната му част. В горната му част е имало паднали клони и изкоренени малки дървета, свлечени земни маси от активиралите се свлачищни процеси, поради което е

била силно намалена пропускателната му способност. Непочистването на дерето е довело до подприщване на водния поток поради малките габаритни размери на водостока, който е бил запушен от носените кални маси, храсти, боклук и заедно със задръстените парапети се е превърнал в преграда, за която са се акумулирали водни маси. За намалената водопроводимост в урбанизираната зона е от значение голямата плътност на застрояването. От техническата експертиза се установява, че основната причина за наводнението, което е причинило смъртта на наследодателя на ищите е, бездействието на собственика на дерето- Община Варна. Осъщественият деликт чрез бездействие е противоправно поведение на служители и работници на община Варна. Възлагането е по силата на закона, като неизпълнението от тяхна страна на задължението да почистят и поддържат дерето като воден обект в техническа изправност и служещо за отвеждане на води, е виновно и противоправно деяние. То е изразено чрез бездействие, от което е настъпило наводнението на 19.06.2014г., причинило смъртта на наследодателя на ищите и за тях са възникнали вреди. Има причинна връзка между виновното противоправното деяние и вредите.

Следва да се посочи, че за собственика на една вещ- движима или недвижима, са както ползите от нея така и тежестите. Последните, за община Варна, се изразяват в почистването на дерето, което е публична общинска собственост, с което да се предотврати настъпването на бедствия. Поддържането на такъв воден обект е част от постоянната защита от вредното въздействие на водите по смисъла на чл.137 от ЗВ.

С оглед на изложените мотиви се налага изводът, че отговорност за вредите, причинени на ищите, има само община Варна, като исковете спрямо МРРБ и Областен управител на област са административен център Варна/Областна администрация Варна/ следва да бъдат отхвърлени. Няма солидарност между тях. Отговорността на МРРБ по отношение на бедствия е свързана само със сеизмичния и геоложки риск. От заключението на техническата експертиза се установява, че геоложкият риск на територията на община Варна е адекватно картографиран.

Установената причина за настъпилото бедствие- наводнението на 19.06.2014г., а именно непочистването и неподдържането на дерето от страна на собственика Община Варна, изключва отговорност на областния управител

на област Варна, тъй като няма осъществено виновно и противоправно поведение на негови служители. На тях по силата на закона не им е възложено поддържането и изграждането на диги, корекции на реки и дерета. Свацищните процеси на земни маси от територията на горския фонд не могат да се приемат като причина за формирането на висока вълна, тъй като към месец юни 2014г. в района е имало четири свлачища, за които са съставени регистрационни карти, а последното почистване на дерето е било през месец май 2011г. Дори и да се приеме, че приливната вълна е идвала от горския фонд, то липсата на необходимата пропускливост на дерето поради непочистването и незаконното застрояване на територията му, е довела до бедствието на 19.06.2014г.

По исковете за неимуществени вреди следва да отговаря Община Варна. Не е спорно, че наводнението, настъпило на 19.06.2014г., е причинило смъртта на Ю. Б..

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост- чл.52 от ЗЗД. Справедливостта не е абстрактно понятие. То включва обсъждането на обективни критерии, свързани с вида на уврежданията, начина на настъпването им, наличието на остатъчни поражения от тях, от които да няма лечение, прогноза за бъдещото здравословно състояние на увредения, неговата възраст и влошаване на здравословното му състояние, наличие на загрозяване и белези/ПП № 4/23.12.1968г. на ВС/. Обезщетението за неимуществени вреди се присъжда при нарушаване на едно неопенимо, нематериално благо. На основание чл.154 от ГПК всяка страна има задължението да докаже всички факти, от които черпи за себе си благоприятни правни последици. В това се състои тежестта на доказване. Затова ищците в настоящия процес са длъжни да докажат, при пълно и главно доказване и с всички допустими и относими доказателства, претърпените от тях болки и страдания, както и отношенията им с починалия близък. В тази връзка са ангажирани гласни доказателства. Свидетелят З. е съсед на семейството на ищците и познава както тях, така и починалия Ю. Б. от 30 години. Заявява, че той е бил работлив, че всички са живеели заедно, когато децата са били малки. Семейството му е приело тежко смъртта му, плачели са и всички са били на погребението му. Съдът приема, че обичайно връзката между членовете на едно семейство е свързана

с емоционална близост, взаимна обич и привързаност. Смъртта е прекъснала тези взаимоотношения. При определяне на обезщетението съдът съобрази, че Хр. Б. е била съпруга на починалия, както и дългогодишната съпружеска връзка между тях. По отношение на обезщетенията на неговите деца следва да се вземе предвид, че още приживе на Ю. Б. те са имали самостоятелен начин на живот като дъщерите му са създали свои семейства и са живеели отделно от родителите си. Те са били изградени като личности. С оглед на изложеното справедливото обезщетение за неимуществени вреди за Х. Б., съпруга на Ю. Б. е 110 000лв., а за останалите ищци- негови деца по 90 000лв. за всеки един от тях.

Поради изложеното първоинстанционното решение следва да се потвърди изцяло.

По разноските.

Поради изхода на спора в тежест на Община Варна е да заплати адвокатско възнаграждение на адвокат Д. за въззивното производство на основание чл.38 от ЗАдв. в размер на 7 865, 50лв., от които 2051, 50лв. по иска на Хр. Б. и по 1938 лв. по исковете на останалите трима ищци за защита по въззивната жалба на Община Варна. На адв. Н. следва да се присъдят още 200лв. на основание чл.7, ал.8 от Наредба № 1/2004г. за явяване в последните две съдебни заседания. Не се дължи възнаграждение за защита по жалбата на ищите в отхвърлителната част на исковете, доколкото тя е приета за неоснователна.

Община Варна следва да заплати по 100лв. юрисконсултско възнаграждение на МРРБ и Областен управител на област с административен център Варна.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение 262869/05.05.2021г.на СГС, ГО, 26 състав, постановено по гр.д. № 5677/19г. в частта, в която са уважени предявените искове по чл.49 от ЗЗД за неимуществени вреди срещу Община Варна, както и в частта, в която те са отхвърлени срещу МРРБ и Областния управител на област с административен център Варна/Областна администрация Варна/.

ОСЪЖДА Община Варна, ЕИК 000093442, гр. Варна, бул. „Осми Приморски полк“ № 43 да заплати на адв. Н. Д., гр. ***, ул. „***“ № ***, *** полуэтаж сумата от 8065, 50 лв. / осем хиляди и шестдесет и пет лев и петдесет стотинки/ адвокатско възнаграждение за производството пред САС.

ОСЪЖДА Община Варна, ЕИК 000093442, гр. Варна, бул. „Осми Приморски полк“ № 43 да заплати на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, гр. София, ул. „Св.Св. Кирил и Методий“ № 17-19 сумата от 100лв./сто лева/ разноски по делото пред САС.

ОСЪЖДА Община Варна, ЕИК 000093442, гр. Варна, бул. „Осми Приморски полк“ № 43 да заплати на Областен управител на област с административен център Варна, гр. Варна, ул. „Преслав“ № 26 100 лв. / сто лева/ разноски по делото пред САС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____